

УДК: 316.774:004.738.5:070

[https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2\(48\)-64-74](https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2(48)-64-74)

TELEGRAM-КАНАЛИ ЯК ОБ'ЄКТИ МЕДІАЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ: КОНТУРИ ВПЛИВУ І МЕЖІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

КИЯНИЦЯ Євгенія,

канд. наук із соц. комунік., доцент,

Державний торговельно-економічний університет, Київ, Україна, e-mail: y.kyanytsya@knute.edu.ua,

ORCID – <https://orcid.org/0000-0002-9629-9865>.

Стаття надійшла до редакції 02.07.2025 р.

Надіслано після редагування 28.07.2025 р.

Рекомендовано до видання 09.09.2025 р.

Цитування: *Кияниця Є. Telegram-канали як об'єкти медіалогічного аналізу: контури впливу і межі відповідальності. Образ. 2025. Вип. 2 (48). С. 64–74. [https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2\(48\)-64-74](https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2(48)-64-74)*

Вступ. У сучасному інформаційному просторі Telegram-канали виступають не лише інноваційними медіаагентами, а й творцями суспільних наративів та механізмів колективного сприйняття реальності. Міждисциплінарний медіалогічний аналіз їхнього контенту дозволяє визначити масштаби впливу й відповідальності та сприяти розвитку інформаційної культури через дотримання етичних і професійних стандартів.

Актуальність і мета. Актуальність теми зумовлена потребою осмислити роль Telegram-каналів як провідних суб'єктів медіапростору, їхній вплив на формування соціальних смислів і межі відповідальності в умовах динамічних цифрових трансформацій. Метою нашої статті є з'ясування відповідності контенту українських Telegram-каналів ключовим засадам медіалогії шляхом комплексного аналізу, що сприяє оптимізації комунікативних практик і підвищенню соціальної відповідальності платформ.

Методологія. Використано міждисциплінарний комплекс методів, зокрема якісний контент-аналіз матеріалів Telegram-каналу «Труха». Проаналізовано рейтинги каналів за даними TGStat та інших платформ, а також мовні, емоційні й етичні аспекти контенту у контексті ключових компонентів медіалогії.

Результати. Встановлено, що канал «Труха», лідер за кількістю підписників (дані TGStat), є водночас впливовим і суперечливим актором цифрового медіапростору. Аналіз публікацій виявив низький рівень дотримання медіастандартів, зокрема етичності, прозорості джерел і контекстуальної відповідальності. Популярність каналу зумовлена емоційною насиченістю контенту, тематичною селективністю та реактивною стилістикою, що підкреслює потребу прозорих, аналітичних і відповідальних комунікативних практик.

Висновки. Впровадження медіалогічної рамки у діяльність Telegram-каналів критично важливе для забезпечення фактологічної точності, прозорості джерел, тематичної збалансованості та етичної відповідальності. Медіалогічний підхід як методологічний орієнтир уможливорює перехід від спонтанного контентотворення до нормативно вивіреної комунікації, здатної формувати довіру в цифровому середовищі.

Ключові слова: Telegram-канали, медіалогія, контент, відповідальність, цифрова комунікація, медіаграмотність.

© Author, 2025

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Вступ. На теренах сучасного цифрового середовища, в якому дедалі чіткіше розриваються межі між приватною комунікацією та публічним медіа, Telegram-канали постають як автономні учасники суспільного дискурсу, що поєднують функції новинного джерела, соціальної мережі, комунікаційного майданчика й інструменту мобілізації. Їхня популярність зумовлена зростаючим запитом на альтернативні, швидкі й гнучкі формати інформування, недовірою до традиційних медіа, а також радикальною зміною практик медіаспоживання, де короткий, емоційно насичений контент витісняє класичні форми подачі інформації. Особливої ваги Telegram-канали набувають у контексті повномасштабної війни, політичної нестабільності та незавершених соціальних трансформацій в Україні, де вони виконують не лише комунікативну, а й мобілізаційну, пам'яттєву та символічну функції, беручи участь у формуванні специфічної медіареальності, що не лише відображає, а й структурує соціальний досвід, продукуючи нові способи інтерпретації подій і норм, що керують публічним життям. У зв'язку з цим особливої *актуальності* набуває дослідження Telegram-каналів у межах міждисциплінарного медіалогічного аналізу, який охоплює як концептуальні, так і прикладні аспекти функціонування медіа.

Аналіз Telegram-каналів як сучасної форми медіа потребує опори не лише на актуальні емпіричні дослідження цифрових платформ, а й на фундаментальні теоретичні засади медіадосліджень, сформульовані у працях Ю. Габермаса, Н. Колдрі, М. Маклюена, Р. Сільверстоуна та інших класиків, чий концепції залишаються релевантними для розуміння трансформацій публічної комунікації в умовах цифрової доби. Водночас сучасні українські дослідники, зокрема: Л. Васирик, Л. Городенко, А. Досенко, В. Жугай, М. Киця, Т. Приступенко та І. Євдокименко, І. Тонких, М. Чабаненко та ін., у своїх працях акцентують на зростанні значущості платформи Telegram в цілому, як інструменту масової комунікації, що за низкою параметрів починає відігравати роль не лише альтернативного, а й первинного джерела інформування громадськості. Це підтверджують і результати опитування Київського міжнародного інституту соціології, здійсненого на замовлення Громадянської мережі «ОПОРА»: 76,6 % українців отримують новини із соціальних мереж, з яких 65,7 % – через застосунок Telegram [4]. Відтак дедалі більшу довіру аудиторії здобувають новинні месенджери, створені як приватними, так і державними структурами, зокрема офіційні Telegram-канали органів влади, які виконують комунікативну, мобілізаційну та репутаційну функції у воєнний та посткризовий періоди [5]. У такому контексті актуалізується необхідність міждисциплінарного дослідження Telegram-каналів як суб'єктів масової комунікації, що потребують аналізу не лише з погляду змістових характеристик, а й у контексті структурних складників медіалогії – медіаграмотності, медіадеонтології, медіапсихології, медіакультури, медіалінгвістики, медіакластеризації тощо [2, с. 78]. Адже саме здатність впроваджувати засади медіалогії як цілісної концептуальної рамки визначає не тільки рівень ефективності Telegram-каналів у комунікативному полі, а й міру їхньої соціальної відповідальності перед аудиторією [1, с. 120-125].

Тож *метою дослідження* є з'ясування рівня відповідності контенту українських Telegram-каналів основним структурним елементам медіалогії на основі аналізу окремих медіаматеріалів. *Основним завданням* є формулювання релевантних реляцій, покликаних слугувати підґрунтям для усунення виявлених дисфункцій (зокрема, маніпулятивних або дезінформаційних практик, мовної агресії, етичної безвідповідальності) і для підвищення відповідності контенту чинним комунікативним нормам сучасної медіареальності, включно з вимогами медіадеонтології, медіакультури, медіалінгвістики та інших складників медіалогічної парадигми. Саме в цьому і полягає *новизна нашого дослідження*, адже воно не лише ідентифікує структурно вразливі частини в інформаційному наповненні популярних каналів цифрової комунікації, а й пропонує системну модель змістовної відповідності контенту з вимогами відповідальної медіапрактики, сформульованими в межах міждисциплінарної метатеорії медіалогії.

Методи дослідження. У процесі реалізації поставленої мети використано комплекс міждисциплінарних методів, що забезпечують цілісний підхід до вивчення Telegram-каналів як архітекторів не тільки медіареальності, а і соціальної динаміки. Дослідження охоплює не лише контентний вимір, а й функціональні аспекти діяльності цих каналів як учасників комунікативного процесу. Обрана аналітична рамка інтегрує емпіричний, концептуальний і структурно-аналітичний рівні, що дає змогу дослідити як змістові особливості публікацій, так і контекстуальну значущість, культурну спрямованість та нормативну відповідність взаємодії Telegram-каналів із суспільством. Відтак, теоретична основа дослідження ґрунтується на системному опрацюванні джерельної бази, що охоплює як фундаментальні підходи до осмислення медіа, так і сучасні студії, присвячені трансформаціям інформаційного середовища, комунікативній динаміці й соціальній дії в умовах цифровізації. В свою чергу, емпіричну базу становлять медіаматеріали популярного українського Telegram-каналу «Труха», відібраного за даними платформи Tgstat (uk.tgstat.com). Ключовим критерієм відбору стало забезпечення оригінальності контенту – до аналізу включено авторські публікації, створені редакцією «Трухи», без репостів з інших джерел, що дозволило зосередитися на внутрішніх механізмах продукування сенсі. Відібрані медіаматеріали були піддані якісному контент-аналізу крізь призму ключових структурних компонентів медіалогії, зокрема: медіаграмотності, медіадеонтології, медіапсихології, медіакультури та медіалінгвістики. Аналіз охопив мовні, емоційні та етичні параметри текстів, а також рівень їх відповідності нормам публічної комунікації, що уможливило багаторівневе осмислення комунікативних практик у контексті сучасної цифрової медіареальності.

Результати й обговорення. У контексті трансформації масової комунікації, зумовленої соціокультурними зрушеннями та цифровізацією, виникає потреба в критичному осмисленні платформ із низьким рівнем модерації, високою мобільністю та мінімальним інституційним контролем. Telegram-канали як приклад таких структур формують альтернативну модель медіаприсутності, в якій обмеженість зовнішнього регулювання компенсується ілюзією автентичності й незалежності джерела. Саме ці характеристики сприяють зростанню довіри до каналів як до неформальних, але впливових носіїв інформації, особливо в умовах послаблення авторитету традиційних медіа. Водночас здатність Telegram-каналів до конструювання соціальної реальності через повторювані наративи, меметичні коди та дискурсивні маркери перетворює їх на каталізатори символічних трансформацій, що впливають на структуру публічного простору, переосмислення норм, ієрархій і комунікативних практик [8]. Тож канали з чітко вираженим ідеологічним або тематичним профілем можуть не лише стимулювати громадянську активність чи переосмислення цінностей, а й слугувати платформами для легітимації маргінальних або радикальних позицій [11]. За таких умов системний аналіз контенту Telegram-каналів набуває критичного значення для виявлення механізмів формування масових уявлень, оцінки етичної допустимості інформаційної взаємодії та запобігання когнітивним викривленням у медіасередовищі. Але в цьому контексті дуже важливо виявити ті Telegram-канали, які упродовж останніх років не лише суттєво зміцнили свої позиції в інформаційному просторі, а й стали одними з основних інструментів оперативної комунікації, формування публічних наративів і мобілізації аудиторії. Саме тому дослідження рейтингів Telegram-каналів – з урахуванням кількості підписників, частоти цитування постів та показників охоплення – виступає не лише допоміжним, ба більше принциповим компонентом дослідження. Водночас постає потреба критичного аналізу доступних рейтингів, аби розмежувати інструменти, що мають наукову верифікованість, від популярних, проте методологічно непрозорих ресурсів.

Незважаючи на широке використання рейтингів, доступних через Google-пошук, які формально дозволяють оцінити популярність Telegram-каналів, більшість із них, зокрема Telegator.biz, Galera News, Seo-Cooki та Netpeak Journal, не відповідають кри-

теріям наукової обґрунтованості, прозорості методології та можливості реплікації даних. Відсутність чітко задекларованих принципів збору й обробки інформації, а також неозначеність джерел формування показників охоплення, залученості чи цитованості унеможливають перевірку достовірності представлених аналітичних оцінок. Крім того, комерційна заангажованість зазначених платформ, зокрема участь у просуванні каналів або продаж рекламних охоплень, створює потенційний конфлікт інтересів, що впливає на об'єктивність оцінок. Значна частина контенту на цих ресурсах має компілятивний характер і базується на агрегованих показниках без посилання на відкриті або верифіковані джерела, що суттєво обмежує їх наукову валідність та репрезентативність. Але, навіть за умови методологічної неповноти, ці рейтинги демонструють однастайну перевагу Telegram-каналу «Труха», що заслуговує на подальшу дослідницьку увагу [10, 13, 14, 15].

Водночас платформа TGStat (tgstat.com) вирізняється високим рівнем технічної достовірності, репрезентативності даних і функціональної прозорості, що дозволяє розглядати її як релевантний інструмент для емпіричних досліджень у сфері цифрової комунікації. Сервіс акумулює статистику з понад 2,3 мільйона Telegram-каналів і груп, використовуючи офіційний Telegram API для автоматичного збору даних, що виключає можливість штучної корекції метрик. Регулярне оновлення показників (динаміки аудиторії, індексу цитування, залученості) забезпечує аналітичну чутливість до змін у цифровому середовищі. TGStat дозволяє не лише верифікувати ступінь впливовості каналів за кількісними параметрами, а й аналізувати згадки в структурі Telegram-екосистеми, що розширює уявлення про їхню реальну медійну присутність. Платформа широко використовується фахівцями з медіааналітики, SMM-менеджерами, журналістами та дослідниками цифрових комунікацій, що додатково підтверджує її аналітичну надійність і практичну затребуваність [12].

Згідно з даними платформи TGStat станом на липень 2025 року, до найпопулярніших українських Telegram-каналів належать ресурси різного медійного профілю, зокрема: новинні, аналітичні, авторські блоги та агрегатори. Їхній вплив на формування громадської думки зумовлюється низкою факторів, серед яких – контентна стратегія, ступінь залучення аудиторії, риторичні й візуально-сміслові тактики, емоційна насиченість повідомлень. Проте ключовим параметром, що забезпечує можливість порівняльного аналізу, виступає саме чисельність підписників. Саме цей показник вважається найбільш стабільним та індикативним маркером популярності каналу в середовищі цифрової комунікації, оскільки він акумулює тривалий досвід інформаційної взаємодії, репутаційної стабільності та контентної відповідності очікуванням аудиторії [9, С. 403-421]. На відміну від динамічних метрик, як-от кількість переглядів окремих публікацій або частота цитування в інших медіа, кількість підписників демонструє відносну стійкість до короткотермінових інформаційних тригерів або алгоритмічних флуктуацій. Саме тому цей параметр є продуктивним інструментом міжчасового аналізу, що дозволяє ідентифікувати канали з найбільш послідовним впливом на соціальну уяву. Відповідно до статистичних показників платформи TGStat, пріоритетним об'єктом подальшого медіалогічного аналізу є ті Telegram-канали, які характеризуються не лише значною кількістю підписників, а й високими показниками цитованості та охоплення аудиторії, що визначаються на основі алгоритмічної оцінки платформи і свідчать про їхню потенційну інформаційну вагомість та рівень довіри з боку користувачів (Табл. 1 на стор. 68).

Telegram-канал «Труха» посідає провідне місце серед українських Telegram-ресурсів за кількісним показником підписників, що засвідчує його виняткову інформаційну присутність та значущий вплив на формування щоденного порядку денного широкої аудиторії. Незважаючи на відносно нижчий рівень цитованості порівняно з іншими каналами, саме охоплення аудиторії виступає ключовим чинником при визначенні релевантності цього каналу як об'єкта цільового дослідження. Популярність «Трухи»

Таблиця 1.

ТОП-10 популярних українських Telegram-каналів (липень-серпень 2025)

Назва каналу	Кількість підписників	Охоплення одного посту (тис)	Індекс цитування	Тип контенту	Тематична спрямованість
Труха Україна	3 358 844	775.7	5 127	Новинний агрегатор (репости, короткі зведення, фото/відео)	Загально-національні новини
Мир сьогодні с «Юрій Подоляка»	3 098 188	1.7 млн	4 604	Авторський блог з елементами пропаганди	Політична публіцистика, проросійська риторика
Николаевский Ванёк	2 735 389	927.2	1 792	Новинний агрегатор (регіональний контент)	Новини Миколаївщини, соціально-побутові сюжети
Times of Ukraine: Новини	2 424 246	560.1	7 000	Аналітично-новинний канал	Політична аналітика, огляди подій
INSIDER UA	2 174 395	485.5	6 663	Аналітичний новинний канал	Політичні новини, інсайди, розслідування
Реальна Війна	1 556 766	337.6	6 634	Новинний канал з військовою тематикою	Оперативні зведення з фронту, військові новини
Україна Online	1 538 650	230.9	3 626	Новинно-блоговий канал	Загальні події в Україні, політичні огляди
Лачен пише	1 529 381	611.3	3 350	Авторський блог журналіста-розслідувача	Воєнна тематика, аналітика, факти з поля бою
Реальний Київ	1 467 051	427.7	2 396	Локальний новинний канал	Події Києва, кримінал, транспорт, соціалка
Анатолій Шарий	1 460 208	970.5	3 405	Авторський політичний блог	Проросійська аналітика, маніпулятивна публіцистика

Джерело: складено автором на основі TGStat [16]

є не лише емпіричним індикатором його вагомості у медіапросторі, а й аналітичною підставою для глибшого осмислення того, яким чином подібні цифрові платформи моделюють публічний дискурс, продукують і циркулюють соціальні наративи, а також відтворюють уявлення про реальність у свідомості користувачів. У цьому контексті Telegram-канал «Труха» постає як складний медіакомунікативний феномен, дослідження якого вимагає міждисциплінарного підходу, що інтегрує інструменти медіаграмотності, медіадеонтології, медіааксіології, медіалінгвістики, медіапсихології

та інших сегментів сучасної медіалогії [2, с. 80-85]. Такий підхід дає можливість не лише реконструювати структурні особливості та комунікативні стратегії взаємодії з аудиторією, а й здійснити критичну оцінку змісту з огляду на етичні, професійні та соціальні стандарти функціонування медіа в українському інформаційному середовищі.

Аналіз змістовної активності Telegram-каналу «Труха» протягом першого тижня серпня 2025 року виявляє переважання запозиченого контенту: на кожен оригінальний редакційний допис припадає близько 10–15 повідомлень рекламного або агрегованого характеру, що засвідчує домінування функції ретрансляції над функцією первинного продукування інформації. Така контентна структура вказує на орієнтацію каналу на оперативну репрезентацію новин з інших джерел, зокрема офіційних державних інституцій, агентських повідомлень або медіаплатформ, що, з одного боку, свідчить про формальне дотримання базових стандартів медіаграмотності (зокрема принципів достовірності та джерельної верифікації), а з іншого – актуалізує питання репрезентаційної етики та наративної відповідальності. Характерна для «Трухи» практика емоційного переформулювання – як-от у випадках ретрансляції політичних заяв, включаючи риторичні інтерпретації висловлювань міжнародних лідерів – демонструє схильність каналу до стилістичних трансформацій, які підвищують залученість аудиторії, але водночас можуть порушувати деонтологічну рівновагу між інформуванням і впливом. У такому контексті стає принципово важливим розрізнення між формально достовірною інформацією та її емоційно забарвленою репрезентацією, адже навіть мінімальне стилістичне зсування здатне суттєво трансформувати сприйняття смислу, спричиняючи когнітивні викривлення у публічному дискурсі.

Водночас доцільним видається аналітичне звернення саме до оригінальних, редакційно створених матеріалів Telegram-каналу «Труха». Саме вони дають змогу простежити специфіку медіакомунікативної стратегії каналу та виявити засоби конструювання смислів, наративів і типових для платформи ціннісних рамок.

Серед небагатьох редакційних дописів станом на 2 серпня, помітно тематичне домінування однієї сюжетної лінії – інциденту, пов'язаного з проведенням розважального заходу в одному з київських гей-клубів у день офіційного трауру [17]. Цей акцент дозволяє не лише виявити характерну селективність у тематизації інформаційного простору, а й перейти до більш глибокого аналізу окремих елементів медіалогії. Відтак аналіз редакційних дописів дає підстави стверджувати, що:

- з позицій медіаграмотності, зміст проаналізованих повідомлень є проблематичним у кількох ключових аспектах, зокрема: відсутність чітко верифікованих джерел інформації із використанням узагальнених формулювань на кшталт «місцеві канали», «пишуть», «наші джерела в поліції» [17] – унеможлиблює критичну оцінку достовірності фактів і суперечить вимогам прозорості; порушено межу між фактичним викладом, припущеннями й оціночними судженнями, оскільки інформація подається змішано, без дотримання журналістських стандартів верифікації та аналітичного балансу; відсутність альтернативної позиції (представників об'єкта критики або правозахисних інституцій), свідчить про ігнорування принципу інформаційної рівноваги. Відтак, сукупність цих чинників засвідчує низький рівень медіаграмотності контенту, що підвищує ризик дезінформації та сприяє ескалації соціальної напруги;

- з позицій медіадеонтології контент містить низку порушень етичних норм журналістики, зокрема застосовано стигматизуючий та моралізаторський дискурс: негативна згадка про гей-клуб виступає одним із центральних елементів сюжету, формуючи упереджене ставлення до ЛГБТ-спільноти; повідомлення про неповнолітніх, стан сп'яніння та доставлення до ТЦК – подано без дотримання принципу знеособлення, з надмірною сенсаційністю, що порушує право на приватність; відсутні спроби контекстуалізувати явище або запропонувати недискримінаційні варіанти подачі – підвищує ризик стигматизації. Це свідчить про невідповідність деонтологічним стандартам, порушення балансу та потенційне розпалювання мови ворожнечі;

- з позицій медіааксіології, ціннісна рамка висвітлення події на каналі зосереджена на беззастережному засудженні участі в розважальному заході у День жалоби, що подається як морально неприйнятна поведінка. У повідомленнях відчутно домінування емоційно зарядженого, реактивного дискурсу, спрямованого радше на мобілізацію публічного обурення, ніж на спробу критичного чи аналітичного осмислення ситуації. Акценти зосереджено на діях правоохоронців і ймовірних адміністративних наслідках, тоді як гуманітарний, правовий та просвітницький виміри залишаються в тіні. Така подача формує морально-консервативну аксіологічну рамку, яка апелює до нормативного засудження, але недостатньо артикулює потенціал суспільного діалогу, толерантності й розуміння контексту поведінки окремих соціальних груп;

- з позиції візуальної репрезентації контенту, оформлення публікацій на каналі демонструє характерні риси Telegram-естетики: лаконічні відеофрагменти, мінімалістичний текстовий супровід, використання емодзі як засобу акцентування уваги – забезпечує швидке сприйняття інформації та відповідає динаміці цифрового середовища. Водночас, частина матеріалів позначена браком контекстуалізації та фактологічної глибини, що обмежує можливості критичного аналізу змісту, а візуальна драматизація, зокрема через емоційно забарвлені символи – підсилює емоційний ефект, однак іноді знижує аналітичну виразність повідомлень. Також, відсутність чітких жанрових маркерів (наприклад, позначення новин, думок чи офіційних повідомлень) може призводити до змішування інформаційних форматів. Попри ці особливості, візуальний стиль публікацій і каналу в цілому, зберігає функціональну привабливість для цільової аудиторії та відповідає загальним принципам адаптації контенту до мобільної платформи, хоча й потребує більшої уваги до змістового балансу між емоційністю та інформативністю;

- з погляду медіалінгвістики, текстове наповнення повідомлень демонструє домінування оцінної лексики, емоційних маркерів та недокументованих узагальнень, що унеможливує формування автономного судження в аудиторії. Формулювання на кшталт «сидять неповнолітні», «бігають вулицею у неадекватному стані» [17], апелюють до емоційних реакцій – зневаги, страху, але не супроводжуються емпіричною аргументацією. Відсутність чіткої ідентифікації комунікантів або джерел повідомлення (невизначеність суб'єктів мовлення) свідчить про відхід від принципів відповідальної медіакомунікації, підміняючи верифікацію інформації прийомами анонімного узагальнення. Застосування шоківих заголовків, виконує функцію лінгвістичного тригера залучення уваги, наближаючи текст до клікбейтної стилістики. Загалом, зафіксований стиль вирізняється низьким рівнем мовної прозорості й тяжінням до маніпулятивних комунікативних стратегій;

- з позицій медіапсихології контент Telegram-каналу орієнтовано насамперед на емоційний вплив: структура повідомлень свідомо налаштована на провокацію обурення, осуду чи шоку, що спричиняє формування емоційно зараженого інформаційного поля. Таке середовище не лише не сприяє рефлексивному осмисленню змісту, а й навпаки – активізує імпульсивні реакції аудиторії. Використання грубої лексики в цитатах, зокрема ненормативної (навіть частково замаскованої за допомогою зірочок), виконує функцію емоційної ескалації та сприяє формуванню агресивного настрою. Крім того, подача інформації у формі неперевіраних тверджень («нам сказали», «бачили» [17], без чіткої верифікації джерел, знижує рівень довіри до соціальних інституцій і активує відчуття тривожності. Сукупність зазначених характеристик свідчить про високий рівень психологічної маніпулятивності, заснований на стимуляції реактивних емоцій і приглушенні когнітивної дистанції.

Проведений аналіз редакційних дописів дозволяє ідентифікувати низку системних комунікативних ознак, що в сукупності репрезентують специфічну медіалогічну парадигму [3, с. 64] Telegram-каналу «Труха». Зміст публікацій характеризується тематичною селективністю із виразним акцентом на соціально резонансні сюжети, що

подаються у форматі високої емоційної напруги. У більшості випадків простежується брак процедурної верифікації, відсутність аналітичної глибини та ігнорування базових норм журналістської етики, що зумовлює домінування реактивного, а не рефлексивного типу комунікації. Відтак, функціональна модель каналу тяжіє до медіапрактики моментального емоційного залучення, що існує поза межами критичного осмислення, фактологічної достовірності та інституціональної відповідальності.

Враховуючи зростаючу роль цифрових медіа у формуванні суспільної свідомості, сучасні Telegram-канали, особливо ті, що претендують на статус інформативно-лідерських майданчиків, мають послідовно орієнтуватися на підвищення стандартів інформаційної культури. У цьому контексті ключовими векторами розвитку мають стати:

- підвищення рівня верифікації та прозорості джерел через систематичне зазначення конкретних джерел інформації (із вказівкою на установу або посадову особу), уникнення узагальнених або анонімних формулювань без належної доказової бази, а також впровадження маркерів достовірності, зокрема, позначки на кшталт «перевірено» для фактологічних повідомлень;
- дотримання етичних стандартів у медіакомунікації, що передбачає недискримінаційну подачу матеріалів шляхом уникнення стигматизуючої риторики щодо соціально вразливих груп, забезпечення анонімності осіб у делікатних контекстах, а також контекстуалізації проблемних ситуацій із висвітленням причин, обставин і позицій усіх залучених сторін;
- забезпечення балансу між емоційністю та аналітичністю в медіаподачі через зниження рівня емоційної насиченості в чутливих темах, пропонування багатовимірної інтерпретації подій із включенням причинно-наслідкових аспектів і стратегій реагування, а також маркування жанрової належності контенту для орієнтації аудиторії в характері поданої інформації [6. С. 89-99];
- посилення когнітивної складової медіаконтенту, що передбачає інкорпорацію лаконічного контекстуального пояснення до складних або суперечливих тем, впровадження аналітичних компонентів для активізації критичного мислення аудиторії, а також залучення незалежних експертів чи правозахисників для забезпечення багатоперспективного тлумачення делікатних ситуацій;
- удосконалення візуального оформлення контенту за рахунок впровадження уніфікованої системи графічних маркерів для розрізнення типів матеріалів, супроводженні візуальних елементів (зокрема відео) контекстуальними поясненнями або інфографікою, а також структуризації подачі за допомогою тематичних хештегів чи позначок;
- формування довгострокової довіри, що передбачає створення розділу «Про нас» з детальним викладенням редакційної політики, джерел інформації та стандартів роботи, регулярне реагування на коментарі підписників із публікацією роз'яснень і фактчеків, а також впровадження просвітницьких матеріалів щодо перевірки новин і боротьби з дезінформацією, що в сукупності зміцнює довіру аудиторії [7].

Таким чином, трансформація неформалізованих інформаційних каналів у дієві інструменти впливу на громадську свідомість передбачає послідовне зміщення акцентів від інтуїтивного контентотворення до нормативно вивірених комунікативних практик, заснованих на достовірності, рефлексивній відповідальності та концептуальній зваженості. Усвідомлення методологічної архітекτονіки медіаdialogії як міждисциплінарної рамки, що окреслює епістемологічні, етичні й операційні засади функціонування медіа, постає необхідною умовою подолання розбалансованості й репутаційної маргіналізації окремих телеграм-ресурсів. Формування зрілого медійного середовища у межах цифрових платформ потребує інтеграції когнітивно складних, аналітично насичених і світоглядно нейтральних повідомлень, спроможних не лише передавати факти, а й активізувати інтерпретативні стратегії споживачів. У цьому контексті ключовим чинником стабільності інформаційного обігу виступає не стільки швидкість по-

ширення повідомлень, скільки структурована прозорість, прогностична релевантність і міжсуб'єктна відповідальність у процесі медіавиробництва.

Висновки та перспективи. Очевидно, що сьогодні вивчення Telegram-каналів набуває особливої значущості не лише як динамічних носіїв цифрової інформації, а й як інструментів формування механізмів колективного сприйняття, що кристалізують ціннісні орієнтири, поведінкові моделі та нормативні рамки. Такі ресурси слід розглядати не лише як елементи медіаінфраструктури, а як когнітивні інструменти, що структурують комунікативний простір і закріплюють домінантні інтерпретаційні рамки. Системний моніторинг їхнього впливу потребує надійних аналітичних джерел, зокрема платформи TGStat, що забезпечує достовірні метрики охоплення та цитування.

Аналіз статистики засвідчив, що канал «Труха» лідирує за охопленням і має значний вплив на публічну комунікацію. Контент-аналіз його матеріалів у межах медіалогічного підходу (з урахуванням критеріїв медіаграмотності, етики, лінгвістики, психології та візуальної репрезентації) виявив системні відхилення від стандартів професійної медіадіяльності: переважання емоційно маркованих, оціночних повідомлень без належної фактологічної перевірки; відсутність прозорих джерел; нехтування етичними нормами та використання риторики стигматизації. Частково відповідає стандартам лише візуальна подача, проте вона не компенсує загальної дисбалансованості змісту.

Це підкреслює необхідність академічного переосмислення ролі подібних ресурсів у формуванні ментальної екології суспільства. Пріоритетом має стати здатність медіасередовища до саморефлексії, вдосконалення змістової політики та ціннісних орієнтирів, культивування етичної чутливості й дотримання принципів прозорості та недискримінаційного висвітлення, що формує довіру як соціальний капітал. Медіалогія в цьому контексті постає не лише аналітичною оптикою, а й концептуальною основою для гуманістичного переосмислення медіадіяльності та гармонізації інформаційного простору в умовах суспільної вразливості.

1. Жутай В. Й., Кузнецова Т. В. Особливості телеграм-каналів як новітніх інструментів медіа: український контекст. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2021. Т. 32 (71), № 6, ч. 3. С. 120–125. DOI: <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.6-3/21>
2. Кияниця Є. О. Медіалогія: соціальні комунікації : монографія. Київ : Державний торговельно-економічний університет. 2025. 400 с. DOI: 10.31617/m.knute.2025-87
3. Медіаландшафт : наук.-практ. вид. / за ред. А. А. Мазаракі. Київ : Державний торговельно-економічний університет. 2023. 320 с.
4. Медіаспоживання українців в умовах повномасштабної війни. Опитування ОПОРИ. ОПОРА. 01.06.2022. URL: <https://surli.cc/kobjkl> (Дата звернення 29.07.2025)
5. Приступенко Т. О., Євдокименко І. М. Телеграм-канали як сучасні онлайнмедіа: функціонування в українському інформаційному просторі. *Поліграфія і видавнича справа*. 2023. № 2 (86). С. 240–258. URL: <https://pvs.uad.lviv.ua/media/2-86/23.pdf> (дата звернення: 29.07.2025)
6. Тонкіх І. Трансформація функцій новинних телеграм-каналів під час війни. *Communications and Communicative Technologies*. 2023. Вип. 23. – С. 89–99. DOI: 10.15421/292313
7. Україна: дослідження споживання та сприйняття медіаконтенту. *Thomson Reuters Foundation* [Електронний ресурс]: URL : https://epim.trust.org/application/velocity/_newgen/assets/TRFUkraineReport_UKRAINE.pdf
8. Couldry N., Hepp A. The mediated construction of reality. Cambridge : Polity. 2017. URL: https://www.politybooks.com/bookdetail?book_slug=the-mediated-construction-of-reality--9780745681306 (дата звернення: 29.07.2025)
9. Dodds T., de Vreese C., Helberger N., Resendez V., Seipp, T. Popularity-driven metrics: audience analytics and shifting opinion power to digital platforms. *Journalism Studies*. 2023. Vol. 24, № 3. С. 403–421. DOI: <https://doi.org/10.1080/1461670X.2023.2167104>. (Дата звернення: 04.08.2025)
10. Galera.news. Рейтинг найпопулярніших Telegram-каналів в Україні [Електронний ресурс] : URL : <https://galera.news/rejtyng-najpopulyarnishykh-telegram-kanaliv-v-ukrayini-rejtyng-9885/> (Дата звернення: 04.08.2025).

11. Jenkins H., Ford S., Green J. Spreadable media: creating value and meaning in a networked culture [Electronic resource]. New York : New York University Press. 2013. 352 p. DOI: 10.18574/nyu/9780814743515.001.0001
12. Mava.app. Top 10 tools to track Telegram group or channel analytics: a comprehensive comparison [Електронний ресурс] : URL : https://www.mava.app/blog/top-10-tools-to-track-telegram-group-or-channel-analytics-a-comprehensive-comparison?utm_source (Дата звернення: 04.08.2025)
13. Netpeak. 25 найбільших Telegram-каналів в Україні [Електронний ресурс] : URL : <https://netpeak.net/uk/blog/25-naybil-shikh-telegram-kanaliv-v-ukraini/> (Дата звернення: 04.08.2025)
14. SEO Cookies. 25 найкращих українських Telegram-каналів: що читати у 2025 році [Електронний ресурс] : 2025. URL : <https://www.seo-cookies.com/telegram/25-najkrashhyh-ukrayinskyh-telegram-kanaliv-shho-chytaty-u-2025-roci/> (Дата звернення: 04.08.2025)
15. Telegator. Топ-100 Telegram-каналів України [Електронний ресурс] : URL : <https://ua.telegator.biz/novosti/top-100-telegram-kanaliv-ukrayiny/> (Дата звернення: 04.08.2025).
16. TGStat. Рейтинг публічних Telegram-каналів за кількістю підписників // TGStat [Електронний ресурс]. URL: <https://uk.tgstat.com/ratings/channels/public?sort=members> (дата звернення: 30.07-06.08.2025)].
17. Truexa News. Telegram-канал [Електронний ресурс] : URL : <https://xn--80affa3aj0al.xn--80asehdb/web/#@truexanewsua> Дата звернення: 30.07-06.08. 2025)

UDC: 316.774:004.738.5:070

[https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2\(48\)-64-74](https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2(48)-64-74)

TELEGRAM CHANNELS AS OBJECTS OF MEDIALOGY ANALYSIS: SCOPE OF INFLUENCE AND LIMITS OF RESPONSIBILITY

Kyianytsia Ievgeniya, PhD (Social Communications), Associate Professor,
State University of Trade and Economics, Kyiv, Ukraine, e-mail: y.kyianytsya@knute.edu.ua,
ORCID – <https://orcid.org/0000-0002-9629-9865>.

Article received by the editorial office on 02/23/2025

Submitted after editing on 07/07/2025

Recommended for publication on 09/09/2025

Citation: Kyianytsia, Iev. (2025). Telegram channels as objects of medialogy analysis: scope of influence and limits of responsibility. *Obraz*, 2 (48), 64–74.
[https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2\(48\)-64-74](https://doi.org/10.21272/Obraz.2025.2(48)-64-74)

Introduction. In today's information space, Telegram channels are not only innovative media agents but also creators of social narratives and mechanisms for the collective perception of reality. An interdisciplinary medialogy's analyse of their content allows us to assess the extent of their influence and responsibility, while promoting the development of information culture through adherence to ethical and professional standards.

Relevance of the study. The relevance of the topic is determined by the need to understand the role of Telegram channels as leading actors in the media space, their influence on the formation of social meanings, and the boundaries of responsibility in the context of dynamic digital transformations. The purpose of our article is to determine the compliance of Ukrainian Telegram channels' content with the key principles of medialogy through a comprehensive analysis, thereby contributing to the optimization of communication practices and the enhancement of the social responsibility of these platforms.

Methodology. An interdisciplinary set of methods was employed, including a qualitative content analysis of materials from the Telegram channel «Truha». Channel ratings were analyzed using data from TGStat and other platforms, along with an examination of the linguistic, emotional, and ethical aspects of content in the context of key components of media-logical analysis.

Results. It has been established that the «Truha» channel, the leader in terms of subscriber numbers (according to TGStat data), is both an influential and controversial actor in the digital media space. Analysis of its publications revealed a low level of compliance with media standards,

particularly regarding ethics, source transparency, and contextual responsibility. The channel's popularity stems from the emotional intensity of its content, thematic selectivity, and reactive style, highlighting the need for transparent, analytical, and responsible communication practices.

Conclusions. The implementation of a mediology's framework in the activities of Telegram channels is critical for ensuring factual accuracy, source transparency, thematic balance, and ethical responsibility. As a methodological guideline, the mediology's approach facilitates the transition from spontaneous content creation to normatively verified communication capable of fostering trust in the digital environment.

Keywords: *Telegram channels, mediology, content, responsibility, digital communication, media literacy.*

1. Zhugai V. I., Kuznetsova T. V. Osoblyvosti telegram-kanaliv yak novitnikh instrumentiv media: ukraïnskyi kontekst. Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Filohiia. Zhurnalistyka. 2021. T. 32 (71), № 6, ch. 3. S. 120–125. DOI: <https://doi.org/10.32838/2710-4656/2021.6-3/21>
2. Kianytsia Ye. O. Medialogiia: sotsialni komunikatsii : monohrafiia. Kyiv : Derzhavnyi torhovo-ekonomichnyi universytet. 2025. 400 s. DOI: 10.31617/m.knute.2025-87
3. Medialandschaft : nauk.-prakt. vyd. / za red. A. A. Mazaraki. Kyiv : Derzhavnyi torhovo-ekonomichnyi universytet. 2023. 320 s.
4. Mediaspozhyvannia ukraïntsiv v umovakh povnomashtabnoi viiny. Opytuvannia OPORY. OPORA. 01.06.2022. URL: <https://surli.cc/kobjkl> (data zvernennia 29.07.2025)
5. Prystupenko T. O., Yevdokymenko I. M. Telegram-kanaly yak suchasni onlain media: funktsionuvannia v ukraïnskomu informatsiynomu prostori. Polihrafiia i vydavnycha sprava. 2023. № 2 (86). S. 240–258. URL: <https://pvs.uad.lviv.ua/media/2-86/23.pdf> (data zvernennia: 29.07.2025)
6. Tonkikh I. Transformatsiia funktsii novynykh telegram-kanaliv pid chas viiny. Communications and Communicative Technologies. 2023. Vyp. 23. – S. 89–99. DOI: 10.15421/292313
7. Ukraina: doslidzhennia spozhyvannia ta spriyannia mediakontentu. Thomson Reuters Foundation [Elektronnyi resurs]: URL : https://epim.trust.org/application/velocity/_newgen/assets/TRFUkraineReport_UKRAINE.pdf
8. Couldry N., Hepp A. The mediated construction of reality. Cambridge : Polity. 2017. URL: https://www.politybooks.com/bookdetail?book_slug=the-mediated-construction-of-reality--9780745681306 (data zvernennia: 29.07.2025)
9. Dodds T., de Vreese C., Helberger N., Resendez V., Seipp T. Popularity-driven metrics: audience analytics and shifting opinion power to digital platforms. Journalism Studies. 2023. Vol. 24, № 3. S. 403–421. DOI: <https://doi.org/10.1080/1461670X.2023.2167104>. (data zvernennia: 04.08.2025)
10. Galera.news. Reitynh naipopuliarnishykh Telegram-kanaliv v Ukraini [Elektronnyi resurs]: URL: <https://galera.news/rejtyng-naipopulyarnishykh-telegram-kanaliv-v-ukrayini-rejtyng-9885/> (data zvernennia: 04.08.2025)
11. Jenkins H., Ford S., Green J. Spreadable media: creating value and meaning in a networked culture [Electronic resource]. New York : New York University Press. 2013. 352 p. DOI: 10.18574/nyu/9780814743515.001.0001
12. Mava.app. Top 10 tools to track Telegram group or channel analytics: a comprehensive comparison [Elektronnyi resurs]: URL: https://www.mava.app/blog/top-10-tools-to-track-telegram-group-or-channel-analytics-a-comprehensive-comparison?utm_source (data zvernennia: 04.08.2025)
13. Netpeak. 25 naibilshykh Telegram-kanaliv v Ukraini [Elektronnyi resurs]: URL: <https://netpeak.net/uk/blog/25-naybil-shikh-telegram-kanaliv-v-ukraini/> (data zvernennia: 04.08.2025)
14. SEO Cookies. 25 naikrashchykh ukraïnskykh Telegram-kanaliv: shcho chytaty u 2025 rotsi [Elektronnyi resurs]: 2025. URL: <https://www.seo-cookies.com/telegram/25-najkrashhyh-ukrayinskykh-telegram-kanaliv-shho-chytaty-u-2025-roci/> (data zvernennia: 04.08.2025)
15. Telegator. Top-100 Telegram-kanaliv Ukrainy [Elektronnyi resurs]: URL: <https://ua.telegator.biz/novosti/top-100-telegram-kanaliv-ukrayiny/> (data zvernennia: 04.08.2025)
16. TGStat. Reitynh publichnykh Telegram-kanaliv za kilkisti pidpysnykiv // TGStat [Elektronnyi resurs]. URL: <https://uk.tgstat.com/ratings/channels/public?sort=members> (data zvernennia: 30.07-06.08.2025)
17. Truexa News. Telegram-kanal [Elektronnyi resurs]: URL: <https://xn--80affa3ajoaal.xn--80asehdb/web/#@truexanewsua> (data zvernennia: 30.07-06.08.2025)